



ÖVERTORNEÅ
KOMMUN

BIBLIOTEKSPLAN

2022-2024

Kultur och fritid
Godkänd av Kommunfullmäktige
Datum: 20220214

Biblioteket ska vara en del av samhällets utveckling med medborgarna i fokus

Vi ska väcka kunskapsörst och ge förutsättningar för kritiskt tänkande. Vi ska skapa möjligheter för alla som vill att upptäcka litteratur och kultur. Med vårt engagemang, läsfrämjande och läsinspirerande arbete växer förståelsen i samhället. Vi ska vara en mötesplats, en kunskapskälla, en utsträckt hand och en bro in i ett sammanhang.

Vi arbetar med att ständigt förbättra vår service till medborgarna utifrån rådande behov och i harmoni med en jämställd, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling.

Vi ska jobba för lösningar som:

- möter behoven i en föränderlig värld för att vara relevanta för kommunens invånare.
- inte påverkas av att ett företag går i konkurs eller att företag blir uppköpta.
- uppfyller kraven i dataskyddsförordningen, GDPR.
- ger personalen förutsättningar att utföra sina arbetsuppgifter.
- bidrar till att minska bibliotekets klimatpåverkan.
- samverkar med andra bibliotek och organisationer.



Biblioteket och lagen

Utöver främjande av läsning och bildning ska bibliotekets verksamhet enligt Bibliotekslagen (2013:801) vara anpassad efter användarnas behov och även verka för det demokratiska samhällets utveckling. Det innebär att biblioteket ständigt måste förändras i takt med samhällets utveckling. I samhället i stort pågår just nu en digital transformation och biblioteket arbetar för att erbjuda tjänster, såväl fysiska som digitala, för att nå en bred allmänhet.

Biblioteket ska enligt lagen ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska. Biblioteket ska därutöver vara tillgängliga för alla.

Enligt samma lag ska biblioteket även verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Kommuner och regioner ska enligt ovan nämnda lag anta biblioteksplaner

Målen i biblioteksplanen knyter an till Övertorneå kommuns övergripande vision, värdegrund och mål.



Skanna QR-koden för att läsa Bibliotekslagen på riksdagen.se

Biblioteken i Norrbotten

Folkbiblioteken i Norrbotten delar biblioteksdatasystem och katalog för att erbjuda ett gemensamt utbud av medier. Låna här, lämna där - innebär att norrbottningarna kan låna och återlämna vid valfritt folkbibliotek i regionen. I den gemensamma katalogen finns över en miljon pappersböcker, ljudböcker, e-böcker och andra medier. Boktransporter samordnas mellan kommunerna. Bibblo.se och Polarbibblo är Biblioteken i Norrbottens gemensamma webbplatser. Polarbibblo är bibliotekens barnwebb. Här får barn göra sin röst hörd genom att rita, skriva berättelser, dikter och skicka in boktips. På Bibblo.se finns digitala bibliotekstjänster, såsom e-böcker och databaser. Här finns också inspiration, boktips, evenemang på biblioteken och mycket annat.

Genom vårt samarbete förbättrar och utvecklar vi bibliotekens tjänster och erbjuder likvärdig service till alla invånare i Norrbotten. Vårt arbete utgår ifrån Bibliotekslagen och våra gemensamma planer.

- Bibliotekslag (2013:801)
- Regional biblioteksplan 2018-2021
- Regional läsfrämjandeplan 2020-2022
- Årlig Kommunikationsplan

Biblioteken i Norrbotten har en gemensam organisation för samarbetet. Om du vill läsa mer om organisationen för Biblioteken i Norrbotten, skanna QR-koden till höger om den här texten.



Mål för Övertorneå bibliotek

Vi arbetar med att ständigt förbättra servicen till kommunens invånare utifrån rådande behov och i harmoni med en jämställd, ekonomisk och hållbar utveckling.

Detta ska under perioden 2022-2024 uppnås genom följande mål.

Mål

Biblioteket i Övertorneå är relevant och tillgängligt för kommunens invånare

- Anordna arrangemang som rör kommunens förvaltningspråk finska och meänkieli.
- Utarbeta en tillgänglighetsplan.
- Samverka med andra organisationer i och utanför kommunen för att nå en bred allmänhet.
- Erbjud postbokstjänster till de som bor utanför centralorten.
- Erbjud hemleverans av media till personer som inte själva kan ta sig till biblioteket.
- Informera om att biblioteket tillhandahåller tillgängliga medier.
- Köpa in medier på andra språk än svenska, inklusive finska och meänkieli och de nationella minoritetsspråken samt tillgängliga medier i olika format.
- Marknadsföra det mer-öppna biblioteket.
- Erbjud aktiviteter för barn och unga för att öka förutsättningarna för eget skapande, exempelvis aktiviteter under skolloven.
- Efterforska vad kommunens invånare önskar sig av bibliotekets verksamhet, till exempel genom enkäter och fokusgrupper.

Mål

Biblioteket i Övertorneå bidrar till att kommunens invånare känner lust att läsa och skaffa ny kunskap

- I samarbete med Biblioteken i Norrbotten, utarbeta en medieplan som säkerställer ett allsidigt och kvalitativt utbud av medier.
- Erbjuda evenemang som väcker besökarnas läslust, kunskapsörst och lust att delta i samhällets utveckling.
- Underlätta distansstudier för kommunens invånare i den mån det är möjligt genom att tillhandahålla kurslitteratur genom inköp eller fjärrlån.
- Undersöka möjligheten till samarbete med förskoleavdelningar för att underlätta för föräldrar att låna hem barnböcker.
- Upplisa om läsningens betydelse för barnens språkutveckling genom att delta på föräldramöten i förskola/skola.
- Möta småbarnsföräldrar genom att till exempel besöka Familjens Hus.
- Samarbeta med Barnhälsovården inom det arbete som görs för barnets första språk.
- Regelbundet arbeta med planering, uppföljning och utvärdering av bibliotekets läsfrämjande och kunskapsspridande arbete i sociala medier.

Mål

Biblioteket i Övertorneå är ett integrerat digitalt och fysiskt bibliotek. Användarna känner förtroende för att personalen kan hjälpa till i digitala frågor.

- Fortsätta att marknadsföra och bemanna bibliotekets digitala hörna för att stärka och hjälpa personer i digitalt utanförskap.
- Samverka med andra verksamheter i kommunen.
- Tillhandahålla digital teknik så som Wifi, datorer, surfplattor och vägleda användare i behov av IT-stöd.
- Marknadsföra bibliotekets digitala tjänster.
- Ta fram en digital transformationsplan för biblioteket.
- Personalen ska kontinuerligt genomföra kurser via den digitala plattformen för fortbildning av bibliotekspersonal, digiteket.se.
- Samverka med Biblioteken i Norrbotten kring digital utveckling.
- Arbeta för att erbjuda digitala tjänster för barn.
- Marknadsföra polarbibblo.se för barn och unga i kommunen.

Biblioteket och skolan

Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialsärskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek, vilket regleras i 36§ Skollagens andra kapitel (2010:800).

Kravet gäller såväl offentliga som fristående skolor. Det är huvudmannen som ansvarar för att eleverna har tillgång till skolbiblioteket. Rektor har ansvar för skolans resultat med ett särskilt ansvar för att "skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper [...] får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg". (Lgr 11, kap. 2.8, *Rektorns ansvar*.)

Skanna QR-koden för att komma till Skolverkets sida för LGR 11.




Skolinspektionen är tillsynsmyndighet och ställer fyra krav för att godkänna skolbiblioteket:

- Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del i elevernas undervisning för att bidra till att nå målen för utbildningen.
- Biblioteket omfattar böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.
- Biblioteket är anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.
- Skolbiblioteket används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens samt utgör ett stöd i elevens lärande och utveckling.

Skolbiblioteket ingår därtill i det allmänna biblioteksväsendet som enligt Bibliotekslagen (2013:801, 2§) ska "främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt".

Mål

Integrera skolbiblioteket i skolans pedagogiska arbete

- Skolbiblioteket läggs in i Stratsys.
 - Skolledningen analyserar hur väl integrerat skolbiblioteket är på kommunens skolor.
 - Rektor utarbetar i samarbete med barn- och ungdomsbibliotekarie en verksamhetsplan för skolbibliotekets arbete.
 - Rektor skapar strukturer för att barn- och ungdomsbibliotekarie och lärare ska kunna planera för att tillsammans genomföra undervisningen.
 - Rektor ansvarar för att barn- och ungdomsbibliotekarie är delaktig i den undervisning som bedrivs avseende läsförmåga och läsintrasse.
 - Minst 1 gång per termin bedriva bibliotekverksamhet på skolan i Svanstein.
- 

Mål

Vara ett komplement i skolans arbete med hållbar utveckling

- Barn- och ungdomsbibliotekarie finns som ett komplement för skolan i arbetet för att motverka trakasserier och kränkande särbehandling.
- Skolbiblioteket finns tillgänglig i värdegrundsfrågor, t.ex. dikter om vänskap i en årskurs, texter om människors olikheter i en årskurs osv.
- Beakta alla elevers möjlighet att känna sig inkluderade och representerade vid inköp och urval av media.

Mål

Stärka elevers digitala kompetens

- Skolbiblioteket är behjälplig vid aktiviteter/föreläsningar om källkritik.
- Stärka elevers medie- och informationskunnighet.
- Lyfta biblioteket e-tjänster som en resurs i skolan.

Uppföljning av uppsatta mål för skolbiblioteket

Målen följs upp på initiativ av skolledningen och i samarbete med skolbiblioteket.